

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Dos jidiše folk in tzifern

Leštzinski, Jankev

Berlin, 1922

ריביס ווא זאקוואק, דנאלסור-לארטנעצ, טנאק ושיטלאב יא ודיא יד. 7 לטיפאק.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8340

די אידן אין באלטישן קאנט, צענטראל-רוסלאנד, קאווקאז און סיביר.

מיר האבן אין די פריהערדיגע קאפיטלאך גערעדט וועגן דעם טייל פון רוס- לענדישן אירנטום, וואס איז קאנצענטרירט אין די 25 גובערניעס פון תחום. אונז איז געבליבן זיך נאך אפשטעלן אין קורצן אויף דער קליינער צאל אידן, וואס געפינט זיך אין די איבעריגע טיילן פון רוסלאנד.

סך-הכל זיינען געווען אין 1897-טן יאר אויסער די 25 גובערניעס פון תחום — 316 478 אידן, וועלכע האבן אויסגעמאכט 6,1 פראצענט פון אלע אידן פון רוסלאנד. לגבי דער אלגעמיינער באפעלקערונג האבן די אידן אין אלע קאנטן פון אויסערן תחום, חוץ קורלאנד און ליפלאנד, אויסגעמאכט נאר א נישטיגן פראצענט — אומעטום ווייניגער פון איין פראצענט.

די 316 478 אידן האבן געלעבט אין פאלגנדיגע טיילן פון רוסלאנד:	
1. קורלאנד און ליפלאנד	80 753
2. פעטערבורגער גובערניע	21 122
3. כארקאווער און סמאלענסקער גובערניעס	24 808
4. דאנער געגנט	15 978
5. אין אלע איבעריגע גובערניעס פון אייראפייאישן רוסלאנד	68 500
סך-הכל אין באלטישן קאנט און אין צענטראל-רוסלאנד	211 221
6. אין קאווקאז	56 783
7. סיביר און מיטל-אזיע	48 474
סך-הכל אויסערן תחום	316 478

פון דער דאזיגער רשימה זעהען מיר, אז א גרויסער חלק פון די אידן, וואס האבן געלעבט אין 1897-טן יאר אויסער די קאנטן, וואו ס'זיינען קאנצענטרירט די קאמפאקטע אידישע מאסן, געפינט זיך אין אועלכע גובערניעס, וואס ליגן נאר נאהענט צו די אידישע צענטרן. קורלאנד און ליפלאנד, פעטערבורגער, כארקאווער און סמאלענסקער גובערניעס — דאס זיינען אלץ ערמער, וואס ליגן אין שכנות צום געוועזענעם תחום און וואס זייערע אידישע קהלות האבן זיך תמיד געפינען אונטערן שטארקן איינפלוס פון די תחום-קהלות. צעווייט און צע- שפרייט איבער די ווייטע גובערניעס פון צענטראל-רוסלאנד און איבער די נאר

ווייטע קאנטן פון דער רוסישער מלוכה, ווי קאווקאז און סיביר, איז גאר א קליינע צאל אידן, אי אבסאלוט אי רעלאטיוו.

מער פון 80 פראצענט פון אלע אידן פון אויסערן תחום וואוינען אין שטעט, אי דאס ניט צעווארפן אין א סך שטעט, גאר, פארקערט, צונויפגעזאמלט אין ניט קיין באדייטנדיגער צאל גרויסע שטעט. אזוי, למשל, פון 15 978 אידן, וואס האבן געלעבט אין דאנער געגנט, זיינען געווען אין איין שטאט ראסטאו 11 838, ד. ה. כמעט 75 פראצענט. פון 8 704 אידן, וואס זיינען געווען אין מאסקווער גובערניע, זיינען געווען אין דער שטאט מאסקווע אליין — 8 473, ד. ה. 97 פראצענט. פון 21 122 אידן אין פעטראגראדער גובערניע זיינען געווען אין איין פעטראגראד — 17 251, ד. ה. 82 פראצענט. פון 13 664 אידן פון כארקאווער גובערניע זיינען געווען אין דער שטאט כארקאו — 11 013, ד. ה. מער פון 80 פראצענט. אלזא אויך אויסערן תחום בילדן זיך פון די אנגעפארענע אידן גרעסערע אידישע קהלות. ביי איצטיגן מאמענט זיינען שוין אין א סך גרויסע שטעט פאראן גאנץ באדייטנדיגע אידישע קהלות. די קהלות פון פעטראגראד, מאסקווע און כארקאו ציילן יעדע פון זיי ניט ווייניגער פון 50 טויזנט אידישע איינוואוינער. אין ריגע איז אין 1913-טן יאר געווען — 33 621 אידן.

פראגעס.

1. וויפיל זיינען געווען אידן אין 1897-יאר אויסער די 25 גובערניעס פון תחום?
2. וויפיל פון זיי — אין באלטישן קאנט? אין פעטערבורגער גובערניע? אין דאנער געגנט? אין קאווקאז? אין סיביר?
3. וואס פאר א פראצענט פון אלע אידן פון אויסערן תחום וואוינען אין די שטעט?
4. וואס פאר א פראצענט אידן וואוינט אין דער גובערניע-שטאט: אין מאסקווער גובערניע? אין פעטערבורגער גובערניע? אין כארקאווער גובערניע?
5. ווי גרויס זיינען איצט די אידישע קהלות: אין מאסקווע? אין כארקאו? אין פעטערבורג?